

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1645594

17.06.2025

Konu : Soru Önergesi

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 23.05.2025 tarihli ve 7/28822 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1- Soru Cevabı (8 sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1. ve 2.- 24. Yasama Dönemi (28/06/2011-23/04/2015), 25. Yasama Dönemi (23/06/2015-01/10/2015), 26. Yasama Dönemi (17/11/2015-16/05/2018), 27. Yasama Dönemi (7 Temmuz 2018–1 Haziran 2023) ve 28. Yasama Döneminde (2 Haziran 2023-önerge tarihi) İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuru sayısı ile milletvekillerinin dönemlere göre bölümlenmiş başvuru sayılarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönemdeki Başvuru Sayısı	7733
24. Dönemde Milletvekillerinden Gelen Başvuru Sayısı	198
25. Dönemdeki Başvuru Sayısı	441
25. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	1
26. Dönemde Başvuru Sayısı	10550
26. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	663
27. Dönemde Başvuru Sayısı	13820
27. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	4185
28. Dönemde Başvuru Sayısı	7669
28. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	1493

Cevap 3.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurular, 1982 Anayasası, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Ek Protokoller ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi dikkate alınarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma uyarınca yapılan başvuruların hak ihlallerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

	İHLAL KONULARI	Toplam
24. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	117
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	24
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	3
	Örgütlenme Özgürlüğü	8
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	55
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	22
	Seçme ve Seçilme Hakkı	2
	Hak Arama Hürriyeti	85
	Yaşama Hakkı	187
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	6
	Çocuk Hakları	15
	Yaşlıların Hakları	3
	Engellilerin Hakları	72
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	225
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	88
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	116
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	280
	İşkence Yasağı	78
	Sığınma Hakkı	7
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	11
	Uyrukluk Hakkı	17
	Dilekçe Hakkı	14
	Bilgi Edinme Hakkı	19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

	Çevre Hakkı	33
	Sağlık ve Hasta Hakkı	235
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	2949
	Diğer Haklar	293
	Kötü Muamele	240
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	91
	Hak İhlali İçermeyenler	595
	Çalışma Hakkı	164
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	3
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	202
	Adil Yargılanma Hakkı	1765
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	16
	Konut Dokunulmazlığı	13
	Genel Toplam	8069

25. Dönem	İHLAL KONULARI	Toplam
	Ayrımcılık Yasağı	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	1
	Hak Arama Hürriyeti	2
	Yaşama Hakkı	3
	Engellilerin Hakları	3
	Kadın Hakları	2
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	3
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	3
	İşkence Yasağı	4
	Sığınma Hakkı	1
	Çevre Hakkı	1
	Sağlık ve Hasta Hakkı	12
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	260
	Diğer Haklar	9
	Kötü Muamele	14
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	1
	Hak İhlali İçermeyenler	12
	Çalışma Hakkı	9
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	18
	Adil Yargılanma Hakkı	87
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	2
	Genel Toplam	455

	İHLAL KONULARI	Toplam
	Ayrımcılık Yasağı	51
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	127
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	3
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	35
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	25
	Hak Arama Hürriyeti	3764
	Yaşama Hakkı	167

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

26. Dönem	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	1
	Çocuk Hakları	8
	Yaşlıların Hakları	1
	Engellilerin Hakları	21
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	51
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	224
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	3955
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	77
	İşkence Yasağı	67
	Sığınma Hakkı	7
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	6
	Uyrukluk Hakkı	6
	Dilekçe Hakkı	8
	Bilgi Edinme Hakkı	3
	Çevre Hakkı	7
	Sağlık ve Hasta Hakkı	147
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	3861
	Azınlık Hakları	1
	Diğer Haklar	48
	Kötü Muamele	204
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	153
	Hak İhlali İçermeyenler	392
	Çalışma Hakkı	184
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	2
	Kişî Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	464
	Adil Yargılanma Hakkı	2116
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	27
	Konut Dokunulmazlığı	2
	Genel Toplam	16230

27. Dönem	İHLAL KONULARI	Toplam
	Ayrımcılık Yasağı	140
	Haberleşmenin Gizliliği	9
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	8
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	15
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	27
	Örgütlenme Özgürlüğü	1
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	8
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	315
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	61
	Seçme ve Seçilme Hakkı	7
	Hak Arama Hürriyeti	45
	Yaşama Hakkı	150
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	2
	Çocuk Hakları	41
	Yaşlıların Hakları	3
	Engellilerin Hakları	65
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	106
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	141

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	230
Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
Sosyal Güvenlik Hakkı	121
İşkence Yasağı	172
Sığınma Hakkı	10
İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	16
Uyrukluk Hakkı	6
Dilekçe Hakkı	25
Bilgi Edinme Hakkı	12
Çevre Hakkı	6
Sağlık ve Hasta Hakkı	899
Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	9247
Azınlık Hakları	4
Diğer Haklar	318
Kötü Muamele	581
Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	32
Hak İhlali İçermeyenler	388
Çalışma Hakkı	84
Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	2
Kişİ Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	89
Adil Yargılanma Hakkı	1976
Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	8
Konut Dokunulmazlığı	7
Genel Toplam	15383

28. Dönem	İHLAL KONULARI	Toplam
	Ayrımcılık Yasağı	49
	Haberleşmenin Gizliliği	4
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	8
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	19
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	1
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	168
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	23
	Seçme ve Seçilme Hakkı	3
	Hak Arama Hürriyeti	23
	Yaşama Hakkı	45
	Çocuk Hakları	18
	Yaşlıların Hakları	2
	Engellilerin Hakları	26
	Kadın Hakları	4
	Mülkiyet Hakkı	38
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	41
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	39
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	15
	İşkence Yasağı	42
	Sığınma Hakkı	10
	İhraç, Sınırdışı veya İade Etme Yasağı	6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Uyrukluk Hakkı	6
Dilekçe Hakkı	42
Bilgi Edinme Hakkı	12
Çevre Hakkı	4
Sağlık ve Hasta Hakkı	719
Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	5585
Azınlık Hakları	1
Diğer Haklar	92
Kötü Muamele	431
Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	8
Hak İhlali İçermeyenler	241
Çalışma Hakkı	10
Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	1
Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	38
Adil Yargılanma Hakkı	921
Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	7
Konut Dokunulmazlığı	4
Genel Toplam	8712

Komisyonun kendisine gelen başvuruları hak konularına göre ayırması, bu hakların ihlal edildiğinin tespiti anlamına gelmemektedir. Burada yapılan sadece iddiaları ortaya koymak, bir başvurunun hangi hak kapsamında değerlendirilebileceğini belirlemektir.

Bununla birlikte, ilgili istatistiklerde ihlal iddiası sayısının dilekçe sayısını aşmasının nedeni, bazı başvurularda birden fazla hakkın ihlal edildiğinin ileri sürülmesidir. Nitekim Cevap 1'de de görüleceği üzere, Komisyona hak ihlali iddiasıyla yapılan başvuru sayısı 7.669 iken, toplam 8.712 hak ihlali iddiasının bulunmasının sebebi de bu durumdur.

Cevap 4.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan ve incelenemez bulunan başvuru sayıları ve sebepleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresinin bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	364
25. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresi bulunmadığı ve belli bir konuyu ihtiva etmediği için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	17
26. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresi bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	686
27. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresinin bulunmaması, Belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	599
28. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresinin bulunmaması, Belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	378

Cevap 5.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi ve 27. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurular için yapılan genel işlem, ihlal iddialarına konu meselenin incelenmesi ve iddialara cevap verilmesi amacıyla ilgili icra mercilerine yazı yazılması ve gelen cevap muvacehesinde başvuru sahibine bilgilendirme yapılmasıdır.

Bu minvalde gönderilen yazıların Yasama Dönemlerine göre sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

24. Dönem	2280
25. Dönem	131
26. Dönem	2145
27. Dönem	13225
28. Dönem	5678

Cevap 6.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların kaçında ihlal iddiasının doğrulandığı ve buna ilişkin yapılan işlemler konusunda sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 7.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından re'sen yapılan suç duyurularına ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	7
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	20
27. Dönem	0
28. Dönem	0

Cevap 8.- 24. Yasama Döneminde Komisyona 79 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 69 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 25. Yasama Döneminde Komisyona 7 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, hükümet teşekkül etmediği için bu dönemde herhangi bir yasama faaliyeti gerçekleşmemiştir. 26. Yasama Döneminde Komisyona 170 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 37 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 27. Yasama Döneminde Komisyona 526 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 52 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 28. Yasama Döneminde Komisyona şu ana kadar 485 adet yerinde inceleme talebi iletilmiş olup, kurulu alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle toplam 46 adet yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun yaptığı yerinde incelemeler sonucunda hak ihlalinin saptanması halinde, saptanan ihlalin ne olduğuna Komisyon raporlarında yer verilmekte, ilgili raporlarda hak ihlalinde bulunan kurum ve kuruluşlara uyarı ve önerilerde bulunmaktadır.

Cevap 9.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan alt komisyonlara ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	8
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	6
27. Dönem	6
28. Dönem	4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu bünyesinde kurulu alt komisyonlara yöneltilen yerinde inceleme taleplerine dair sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 10 ve 14.- 24. Yasama Dönemi'nde "Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde İncelemelerde Bulunmak Üzere Kurulan Alt Komisyon", 26. Yasama Dönemi ve sonrasında ise "Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu" adıyla kurulan Alt Komisyonun kurumlara gerçekleştirdiği ziyaretlerin Yasama Dönemlerine göre dağılımına ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	46
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	16
27. Dönem	60
28. Dönem	31

Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu ziyaret etmiş olduğu ceza infaz kurumlarında cinsiyet, yaş, suç grubu ayırt etmeksizin incelemelerini objektif kriterler kapsamında değerlendirmekte, hükümlü ve tutuklu haklarına yönelik insan hakkı ihlalleri iddialarını dinlemekte ve çözüm önerileri sunmaktadır.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun gerçekleştirdiği ziyaretler kapsamında; birebir görüşme yapılan hükümlü ve tutuklular tarafından sağlık hizmetlerine erişim, nakil sorunları, telefon ve görüntülü görüşme süreleri, kapasite üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırma, keyfi idari işlemler hususlarında hak ihlalleri yapıldığı iddia edilmiştir. Komisyon bu iddialar üzerine ilgili Kurum idarelerinden bilgi almış, yazmış olduğu Alt Komisyon Raporlarında bu iddialar ve çözümlerine ilişkin değerlendirmeler ve önerilerini ulusal ve uluslararası mevzuat bağlamında detaylı olarak ele alıp paylaşmıştır.

Cevap 11.- Komisyonun etkinliğini ölçmeye dönük bir araştırma hiçbir yasama döneminde yapılmamıştır.

Komisyon, Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının taraf olduğu uluslararası antlaşmalara, Anayasa ve kanunlara uygunluğunu incelemek amacıyla yaptığı araştırmaları ve uygulamalara dair iyileştirme ve çözüm önerme görevini yazdığı raporlarla ortaya koymakta olup, Komisyon raporları ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmekte, ayrıca bu raporları kamuoyuna açıklamaktadır.

Cevap 12.- Komisyonun kanun teklifi önerme yetkisi bulunmayıp, Komisyon raporlarında yer alan önerilerin yasalaşma oranı ve yasalaşma süreçlerine dair sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 13.- Komisyonun etkinliğini ölçmeye dönük bir araştırma hiçbir yasama döneminde yapılmamıştır.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, kurulduğu günden bu yana her dönemde gerek yurt içinde gerek yurt dışında uluslararası örgütlerle, diğer ülkelerin dış temsilcilikleriyle ve çeşitli uluslararası insan hakları aktörleriyle yoğun ve kapsamlı görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu süreçte, farklı kültür ve coğrafyalardan gelen temsilcilerle düzenli olarak bir araya gelinmiş, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuş ve iş birliği alanları oluşturulmuştur. Ayrıca bu görüşmeler kapsamında, insan hakları ihlalleri konusunda farkındalık yaratmak, ortak çözüm önerileri geliştirmek ve uluslararası normların hayata geçirilmesine katkıda bulunmak amacıyla

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

birçok önemli toplantı, konferans ve seminer düzenlenmiş veya bu tür etkinliklere aktif katılım sağlanmıştır.

Komisyon, bu etkinlikler aracılığıyla, insan hakları standartlarının yükseltilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik somut adımlar atmış, küresel düzeyde insan hakları politikalarının şekillendirilmesine katkıda bulunmuştur.

Cevap 15., 16., 17. ve 18.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 5/12/1990 tarih ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu ile TBMM İçtüzüğü'nde yer alan kurallar çerçevesinde çalışmalarını yürütmektedir. 3686 sayılı Kanun'un "Komisyonun Görevleri" başlıklı 4'üncü maddesi şu şekildedir:

"İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun görevleri şunlardır:

- a) Uluslararası alanda genel kabul gören insan hakları konusundaki gelişmeleri izlemek,
- b) Türkiye'nin insan hakları alanında taraf olduğu uluslararası andlaşmalarla T.C. Anayasası ve diğer milli mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek ve bu amaçla yasal düzenlemeler önermek,
- c) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görüşmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının gündemindeki konular hakkında, istem üzerine görüş ve öneri bildirmek,
- d) Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının, taraf olduğu uluslararası andlaşmalara, Anayasa ve Kanunlara uygunluğunu incelemek ve bu amaçla, araştırmalar yapmak, bu konularda iyileştirmeler, çözümler önermek,
- e) İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek veya gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek,
- f) Gerektiğinde dış ülkelerdeki insan hakları ihlallerini incelemek ve bu ihlalleri o ülke parlamenterlerinin dikkatlerine doğrudan veya mevcut parlamenter forumlar aracılığıyla sunmak,
- g) Her yıl yapılan çalışmaları, elde edilen sonuçları, yurtiçi ve dışında İnsan Haklarına saygı ve uygulamaları kapsayan bir rapor hazırlamak."

Düzenlemede de görüldüğü üzere, Komisyon insan haklarının ihlale uğradığına dair iddiaları inceleme yetkisini haizdir. Bununla birlikte, Komisyonun bu yetkisi tarafına gelen başvurularla sınırlı olmayıp, ilgili maddede gösterilen durumlarda resen inceleme yapma yetkisi de bulunmaktadır. Bu minvalde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, TBMM İçtüzüğü'nün 27'nci maddesinde yer alan "Komisyonlar, başkanlarının yönetiminde çalışır." hükmü uyarınca alt komisyonları vasıtasıyla veya Komisyon olarak insan hakları ihlali iddialarına dair, Komisyona bu hususta başvuru yapılması aranmaksızın, hem Türkiye'de hem de yurt dışında çalışmalar yapmakta, yaptığı çalışmalarda tespit ettiği hak ihlallerini raporlaştırarak gerekli mercilere iletmekte ve kamuoyuyla paylaşmaktadır.